Cyfoeth Naturiol Cymru
Natural Resources Wales

Ariennir gan
Lywodraeth Cymru
Funded by
Welsh Government

Prosiect Rheoli Perygl Llifogydd Porthmadog

Rhifyn 2 | Hydref 2023

Diweddariad ar y prosiect

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn gweithio i ddarganfod atebion i reoli perygl llifogydd hirdymor ar gyfer cymuned Porthmadog a Thremadog, ochr yn ochr â darparu cyfleoedd amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd ehangach.

Drwy gydol 2022 a 2023, rydym wedi bod yn diweddaru ein model llifogydd i ddeall yn well y perygl o lifogydd yn eich ardal.

Gan ddefnyddio'r canllawiau diweddaraf, cofnodion llif afonydd sydd ar gael a ffotograffau a dynnwyd yn ystod digwyddiad gaeaf 2015, gallwn ragweld perygl llifogydd nawr, ac yn y dyfodol, gan gynnwys ystyried newid yn yr hinsawdd.

Mae'r model yn dangos nifer uwch o gartrefi a busnesau mewn perygl o Afon Glaslyn, "y Cyt" ac o'r môr.

Er ein bod yn ymwybodol y bydd hyn yn destun pryder, byddwch yn sicr ein bod yn gweithio'n galed i ddod o hyd i ateb cynaliadwy i reoli'r perygl llifogydd hwn yn y ffordd orau.

Mae Porthmadog mewn perygl llifogydd o'r ddwy afon a'r môr yn ogystal â glaw a dŵr daear.

Yn ystod llanw uchel, nid yw'r afonydd yn gallu llifo allan i'r môr ac felly mae cyfuniad o law eithafol a llanw uchel yn rhoi llawer o eiddo preswyl a masnachol mewn perygl o lifogydd.

Wrth i'n hinsawdd newid, byddwn yn gwynebu stormydd yn amlach, glawiad trwm, â lefelau môr yn codi. Bydd hyn yn golygu y bydd llifogydd difrifol yn digwydd yn amlach. Bydd hyn yn rhoi mwy o bwysau ar yr amddiffynfeydd rhag llifogydd presennol yn y dref a bydd yn effeithio ar sut y byddant yn perfformio er gwaethaf gwaith cynnal â chadw parhaus.

Rydym wedi gwneud cynnydd da ers y digwyddiadau ymgysylltu ym mis Ionawr 2023. Gyda'ch adborth a'ch mewnbwn chi, rydym wedi gallu deall y broblem ymhellach a datblygu opsiynau prosiect posibl i reoli perygl llifogydd orau.

Mae'r Map Llifogydd presennol (Map Asesiad Perygl Llifogydd Cymru) i'w weld ar wefan Cyfoeth Naturiol Cymru.

Gyda'r prosiect yn gwirio ac yn dilysu'r allbynnau o'r model llifogydd wedi'i ddiweddaru, disgwylir i'r allbynnau newydd hyn fod ar gael ar-lein yn ystod gwanwyn 2024.

Cefndir

Mae y rhan fwyaf o Borthmadog ar dir isel, sydd mewn perygl o lifogydd o Afon Glaslyn, Y Cyt ac o'r môr.

Cafodd y tir ei adennill o'r môr ym 1811 pan adeiladwyd y Cob ar draws Traeth Mawr gan William Maddocks. Mae'r Cob yn atal symudiad naturiol dŵr llanw rhag cyrraedd Pont Aberglaslyn.

Mae'r bont hon wedi'i lleoli wyth cilomedr (pum milltir) i mewn i'r tir i'r gogledd, ger Beddgelert.

Mae cynnal lefel heddiw o amddiffyniad rhag llifogydd yn her gyda'r amddiffynfeydd presennol yn cael eu rhoi dan bwysau cynyddol oherwydd digwyddiadau tywydd amlach.

Mae perygl llifogydd arfaethedig o afonydd yn y model diweddaraf i'w gweld isod. Mae'n dangos erbyn heddiw bod hyd at 345 o gartrefi a 105 o fusnesau mewn perygl o brofi digwyddiad llifogydd sydd â siawns 1% o ddigwydd mewn unrhyw flwyddyn benodol.

Perygl llifogydd o afonydd arfaethedig yn y model diweddaraf

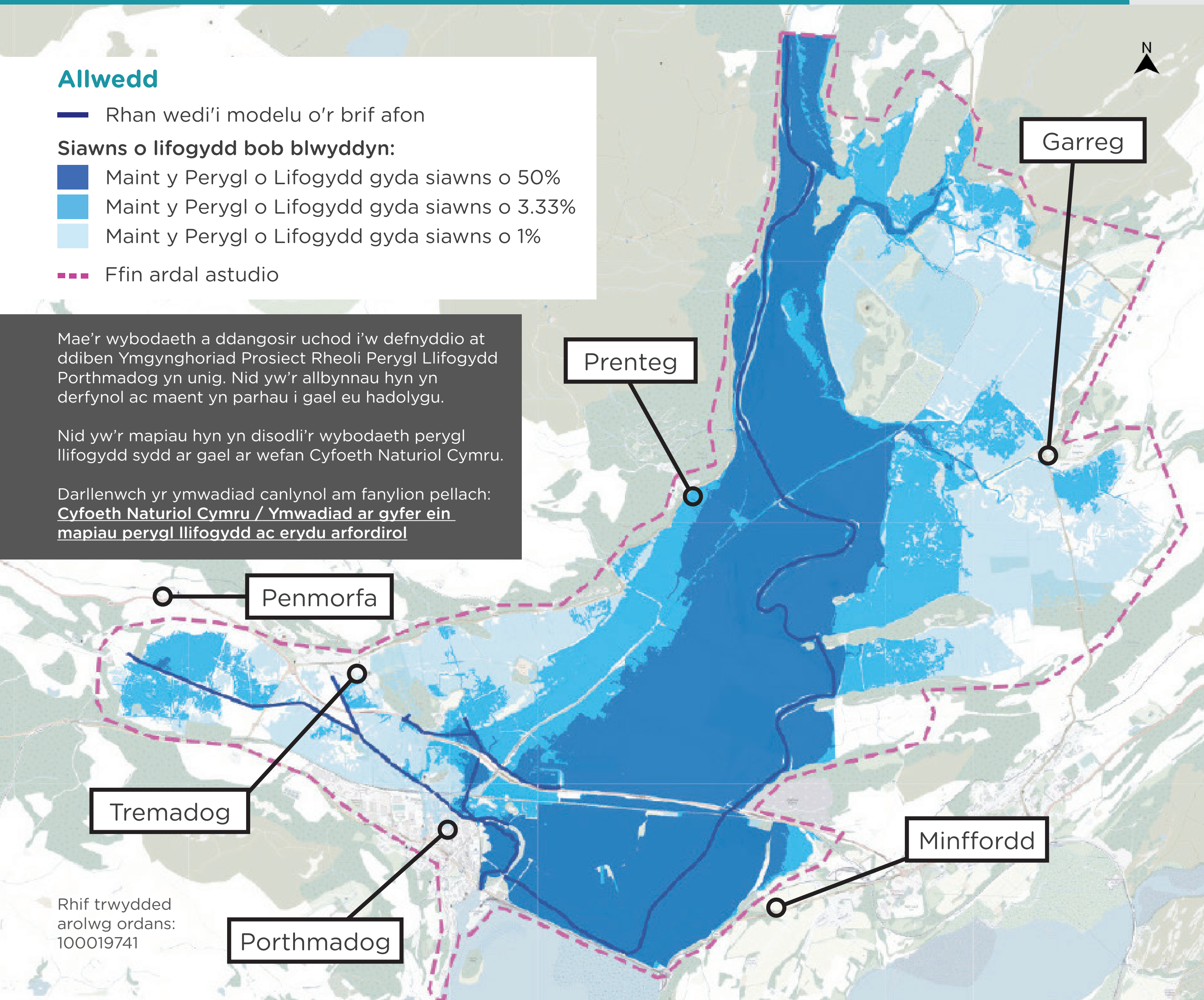

Mae'r wybodaeth a ddangosir uchod i'w defnyddio at ddiben Ymgynghoriad Prosiect Rheoli Perygl Llifogydd Porthmadog yn unig. Nid yw'r allbynnau hyn yn derfynol ac maent yn parhau i gael eu hadolygu.

Nid yw'r mapiau hyn yn disodli'r wybodaeth perygl llifogydd sydd ar gael ar wefan Cyfoeth Naturiol Cymru.

Darllenwch yr ymwadiad canlynol am fanylion pellach: Cyfoeth Naturiol Cymru / Ymwadiad ar gyfer ein mapiau perygl llifogydd ac erydu arfordirol

Rheoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy

Bydd y prosiect hwn yn archwilio ac yn mabwysiadu'r gwaith o reoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy, lle bo modd.

Bydd hyn yn cynnwys opsiynau rheoli llifogydd naturiol, ac asesiad o gyfleoedd amgylcheddol ar draws y dalgylch, gyda'r nod o gynnal a gwella bioamrywiaeth a gwytnwch ecosystemau.

Amgylchedd Naturiol

Mae ardal yr astudiaeth yn gymysgedd o gynefinoedd arfordirol, gwlyptir a choetir sy'n gweithredu fel coridorau gwyrdd i'r wlad o amgylch.

Adlewyrchir pwysigrwydd amgylcheddol yr ardal hon yn y nifer fawr o gynefinoedd a rhywogaethau a warchodir.

Mae llawer o'r rhain o bwysigrwydd Cenedlaethol a Rhyngwladol ac mae'r rhain hefyd yn cael eu bygwth gan effeithiau perygl llifogydd cynyddol a newid yn yr hinsawdd.

Beth rydym wedi bod yn ei wneud

Yn ystod 2023, mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi bod yn adolygu canfyddiadau'r model llifogydd ac yn defnyddio adborth cymunedol i ddatblygu rhestr o opsiynau posibl i leihau perygl llifogydd i bobl a chartrefi.

Dros y chwe mis diwethaf, rydym hefyd wedi bod yn gwneud y canlynol:-

- Cynnal arolygon amgylcheddol newydd fel rhan o waith casglu tystiolaeth
- Cynnal cyfarfodydd unigol gyda rhanddeiliaid a'r gymuned
- Gweithio gyda phartneriaid lleol i gasglu profiadau a mewnwelediadau
- Parhau i drafod ac ymweld ag ysgolion lleol Porthmadog
- Datblygu cysylltiadau gyda Phrifysgolion lleol drwy ein tîm addysg

Cyflwynwyd byrddau gwybodaeth y Prosiect yng Nghanolfan Gymunedol ym mis Ionawr 2023

Beth rydym yn ei wneud ar hyn o bryd

Rydym yn gweithio drwy'r rhestr hir o opsiynau cynllun posib i leihau perygl llifogydd i bobl a chartrefi yn ardal Porthmadog a Thremadog.

Gan ddefnyddio'r dystiolaeth a'r adborth a gasglwyd hyd yn hyn, a gweithio gyda rhanddeiliaid, byddwn yn gwerthuso'r rhestr hir hon o opsiynau i lunio rhestr fer arfaethedig.

Byddwn yn asesu pob opsiwn yn erbyn ffactorau llwyddiant critigol a fydd yn cynnwys gwerth am arian, cynaliadwyedd, a hyfywedd cyfreithiol a thechnegol.

Rydym yn bwriadu rhannu canfyddiadau'r asesiad drafft a'r rhestr fer ddrafft o opsiynau a argymhellir, i'w hystyried ymhellach gyda'r gymuned, yn gynnar yn 2024.

Mae ein hamserlenni wedi newid, ond mae'n bwysig nad ydym yn rhuthro ar y camau hanfodol hyn a gobeithiwn y bydd y diweddariad hwn yn rhoi gwybod i chi am ein cynnydd hyd yn hyn.

Llinell amser y Prosiect a'r camau nesaf

Hyd Yma
Gwaelodlin

Rydym wedi gwella ein dealltwriaeth o'r perygl llifogydd ac wedi dechrau datblygu rhestr hir o opsiynau gydag adborth gan randdeiliaid a'r gymuned.

Hydref 2023
Opsiynau Rhestr Hir

Byddwn yn asesu'r rhestr hir o opsiynau yn erbyn Ffactorau Llwyddiant Critigol i'n helpu ni i adnabod rhestr fer o opsiynau ar gyfer asesiad manylach.

Yn Gynnar 2024
Opsiynau Rhestr Fer

Rydym yn bwriadu ymgynghori â'r cyhoedd ynglŷn â'r rhestr fer ddrafft o opsiynau. Ar ôl hynny, bydd y rhestr fer derfynol yn cael ei dewis a bydd archwiliadau safle yn cael eu cwblhau.

Haf 2024
Opsiwn a Ffefrir

Byddwn ymgynghori â'r cyhoedd ynglŷn â'r opsiwn a ddewiswyd o'r rhestr fer. Bydd hyn yn defnyddio gwybodaeth o archwiliadau tir ac yn cynnwys dyluniadau amlinellol.

Rydym yn bwriadu cynnal digwyddiadau ymgynghori cyhoeddus o fis Ionawr 2024 ymlaen a hoffem glywed eich barn ar yr asesiad a'r rhestr fer ddrafft o opsiynau.

Bydd cadarnhad o'r dyddiadau a'r manylion yn cael ei anfon yn y post, a thrwy e-bost ddiwedd mis Rhagfyr 2023.

Bydd ein gwefan yn cael ei diweddaru drwy gydol y prosiect gyda newyddion ac ymatebion i gwestiynau cyffredin.

2025	Dyluniad manwl o'r opsiwn a ffefrir, yn amodol ar gymeradwyo'r achos busnes
2026	Ceisiadau caniatâd statudol
2027	Adeiladu'r opsiwn a ffefrir, yn amodol ar gyllid a chymeradwyaeth

Cadw mewn cysylltiad – Sut i gymryd rhan

Rydym eisiau clywed gennych er mwyn i ni allu parhau i ddeall effaith llifogydd ar eich cymuned.

Gwneir hyn er mwyn gallu ystyried yr opsiynau gorau ar gyfer rheoli'r perygl ac archwilio cyfleoedd amgylcheddol a chymdeithasol ehangach.

Hyd yn oed os ydych wedi gwneud hynny o'r blaen, cysylltwch â ni os hoffech gael gwybod mwy ac i rannu eich barn a'ch sylwadau gyda ni.

Andrew Basford, (Dysgwr Cymraeg)
Rheolwr y Prosiect
0300 065 3846

Sharon Parry, (Siaradwr Cymraeg)
Swyddog Cymorth y Prosiect
0300 065 5264

Cyfoeth Naturiol Cymru, Swyddfa Bangor, Maes y Ffynnon, Gwynedd, LL57 2DW

Ewch i wefan ein prosiect am ragor o fanylion:

porthmadog.floodrisk@grasshopper-comms.co.uk